

A plecat un prieten și un artist, un om îndrăgostit de fibra și frumusețea lemnului, altruist fără limite, plin de energie și mereu plin de umor. Mulți ani a cutreierat Sighetul cu trăistuța “moroșenească” pe umăr, agitându-se pentru a mișca lucrurile, pentru a organiza și impulsiona artiștii locali - în lupta lor cu vremurile dar și cu prejudecățile. Din păcate, umorul lui specific și-l pierduse în ultimele luni de suferință, când boala l-a devorat rapid și fără cruțare.

PIȘTA, sculptorul **Ștefan – Alexandru BALÁZS**, s-a născut la 05 iunie 1958 la Câmpulung la Tisa (Hosszúmező), Maramureș. Cu câteva zile în urmă, și-a aniversat în suferință și tristețe cei 56 de ani pe care-i împlinise. Era bolnav și conștient de gravitatea diagnosticului brutal pe care-l primise, în urmă cu câteva luni. La începutul săptămânii trecute, când a revenit acasă, după tratament, mi-a spus că-și dorește să moară de Rusalii... s-a stins, azi, 14 iunie 2014, la ora 4 dimineața. Prietenii i-au fost alături (cu câteva ore înainte de-a pleca spre Cer, l-a avut lângă el pe scriitorul Radu Țuculescu), dar n-au putut face nimic pentru a-l mai opri un pic printre noi. Și, din fericire, a avut mulți prieteni, adevărați, care l-au apreciat și înțeles.

A fost un maramureșan tipic: sincer, modest, bățaios, volubil cu prietenii, aprig la mânie (când era cazul) și... credincios. A crezut sincer în Dumnezeu, în artă, în valorile Maramureșului, a crezut necondiționat în prieteni și mai ales a crezut în... oameni.

A absolvit un liceu cu profil forestier din municipiul Sighetu Marmatiei (oraș regal pe care l-a iubit și unde a locuit cea mai mare parte a vieții lui), dar a frecventat și Școala populară de artă – profil sculptură – pictură – 3 ani, din aceeași localitate.

Lucrările lui Istvan-Pișta Balázs sunt răspândite în colecții particulare din întreaga lume: România, Ungaria, Germania, Anglia, Franța, Suedia, Italia, Israel, Canada, Finlanda, Irlanda de Nord, Japonia.

Dintre creațiile din România amintim doar câteva lucrări, deși toate sunt importante: Monumentul în memoria mineritului de sare, 1990, 4,5 metri înălțime, SIC – jud. Cluj;

Monumentul troiță „Fecioara Maria”, 1996, 11 metri înălțime, Mănăstirea Sf. Maria Mare, Deva – jud. Hunedoara; Monumentul „Cerbul fermecat și cei șapte viteji”, 1997, 4,5 metri înălțime, Mănăstirea Sf. Maria Mare, Deva – jud. Hunedoara; Monumentul în memoria copiilor avortați „Nenăscut – Neauzit – Nedorit”, 2000, 7 metri înălțime, Spitalul Municipal Sighet – secția Maternitate, jud. Maramureș; Monumentul „Salvați pădurea”, 2000, 7 metri înălțime, Câmpulung la Tisa, jud. Maramureș; Monumentul vinului, 2003, 6 metri înălțime, Parc din Arad, jud. Arad; Monument troiță „Maica îndurerată”, 2005, 4 metri înălțime, Galați, jud. Galați, Bust „Lövey Klara”, 2006, Liceul Maghiar Sighet, jud. Maramureș, Monument în memoria copiilor avortați „Nenăscut – Neauzit – Nedorit” II, 2006, 9 metri înălțime, lemn stejar, Gherla, jud. Cluj.

Dintre lucrările răspândite în Ungaria amintesc: „Cruce și altar”, 1993, 7 metri înălțime, Dealul Imar – Viganpetend; Monumentul închinat Sfintei Varvara, patroana minerilor, 1994, 4 metri înălțime, Tapolca; Monumentul dedicat celor 5 orașe regale de pe Tisa, 1994, 4,5 metri înălțime, Viganpetend; Statuia „Cristos a înviat”, 1995, 2,5 metri înălțime, Biserica Sf. Maria, Varpalota; Monumentul pădurarilor, 1995, 4,5 metri înălțime, PAPA; Compoziția „Femeia bârfind la poartă”, 1998, 2 metri înălțime, Parc din Nagykőrös; Compoziția „Bethleem”, 2000-2003, 2,5 metri înălțime, Parcul din Esztergom, expus la fiecare Crăciun, etc.

Și-a lăsat definitiv amprenta prin creațiile sale și în Germania - Turingia (Monumentul „Eu sunt poarta”, 1994, 4,5 metri înălțime), Finlanda - Espo (Bust „Regele Sfântul Ștefan”, stejar, 2004), Anglia - Canterbury (Bustul „Sf. Thomas Beckett”, 2004).

A expus cu... sufletul, încărcat de o simplitate dezarmantă, participând la numeroase expoziții în România – Baia Mare, București, Buziaș, Cluj Napoca, Macea, Oradea, Satu Mare, Sighetu Marmăției, Târgu Lăpuș, Timișoara, Urziceni, Ungaria – Balaton Fured, Esztergom, Nagykőrös, Taktaszada, Bulgaria – Gabrovo. A fost și un inimos organizator de expoziții, un om dedicat comunității, cetății.

A restaurat numeroase obiecte de cult, statui de lemn și ipsos, icoane, mobilier, etc. dar mai ales a „restaurat”... oameni, dăruind din puținul pe care-l avea, celor necăjiți și oropsiți.

Pișta Balázs nu mai are nevoie de ajutorul nimănui, și-a împlinit destinul, noi nu-l mai

Adio, PIȘTA! (articol de Ion Maris)

Scris de Ion Maris

Sâmbătă, 14 Iunie 2014 21:27 - Ultima actualizare Sâmbătă, 14 Iunie 2014 21:46

putem ajuta cu nimic, poate n-am făcut-o atunci când, cu speranță, ne-a cerut-o. A plecat împăcat, fără teamă de necunoscut, conștient fiind de marea deșertăciune din viață și convins că masa bogată, adevărată, o va lua împreună cu îngerii.

Adio, prieten drag, adio Pișta!

AUTOR: □ Ion Mariș